

โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริบ้านเจาะเกาะ
อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส

๑. ความเป็นมา/ พระราชดำริ

ราษฎรในพื้นที่อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส ถูกคุกคามจากกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ บังคับให้อพยพออกนอกพื้นที่ ด้วยการวางระเบิด ทำลายทรัพย์สิน และลอบทำร้ายประชาชน โดยเฉพาะราษฎรไทยพุทธจะถูกข่มขู่คุกคามเป็นรายวัน ด้วยการส่งจดหมายข่มขู่ให้ขายทรัพย์สินในราคาถูกและอพยพออกไปนอกพื้นที่ มิฉะนั้นจะไม่ได้ได้รับความปลอดภัย พระสงฆ์ที่วัดเจาะไอร้องก็ถูกข่มขู่คุกคามไม่กล้าออกไปบิณฑบาต และอพยพย้ายหนีไปอยู่ที่วัดอื่นจนเหลือพระเพียงรูปเดียวสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถทรงทราบสถานการณ์ความเดือดร้อนของราษฎรและพระสงฆ์ดังกล่าว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดพระสงฆ์ไปจำพรรษาเพิ่มเติมจนครบ ๕ รูป เพื่อเป็นขวัญกำลังใจของราษฎรและมีพระราชเสาวนีย์ให้พลเอกฉัตร บัญญัติพรองส์ นายสหัส บุญฤทธิวัฒน์ ผู้ช่วยเลขาธิการพระราชวัง ฝ่ายกิจกรรมพิเศษ จัดทำแผนงานโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและฟาร์มตัวอย่าง ช่วยเหลือราษฎรพื้นที่อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส โดยด่วน

๒. การสนองพระราชดำริ/ การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

หน่วยงานกรมวิชาการเกษตร เป็นหน่วยงานร่วมดำเนินการ รับผิดชอบงานด้านพืชและเห็ด สนับสนุนการวิจัยพันธุ์พืชที่เหมาะสมกับพื้นที่โครงการฯ จัดหาพันธุ์พืชมาสนับสนุนเพื่อวางแผนการผลิตและการตลาดให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และให้คำปรึกษา แนะนำ การปลูกพืชและการเพาะเห็ด

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

- เพื่อช่วยเหลือราษฎรจากภัยคุกคามของผู้ก่อความไม่สงบ
- เพื่อช่วยเหลือพระสงฆ์ในวัดเจาะไอร้องให้ปลอดภัย เป็นการจรรโลงพระพุทธศาสนา ให้เป็นที่พึ่งทางใจของราษฎร
- เพื่อช่วยสร้างอาชีพ สร้างงานให้ราษฎรและให้มีแหล่งผลิตอาหาร สำหรับพอเลี้ยงตนเองได้ในยามสถานการณ์ไม่ปกติ
- เพื่อช่วยคุ้มครองป้องกันราษฎรให้อยู่ในพื้นที่อำเภอเจาะไอร้องได้อย่างถาวร โดยไม่คิดอพยพย้ายถิ่นฐานอีกต่อไป

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

เพื่อผลิตพืชปลอดภัย เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้สามารถเลี้ยงตนเองได้และขยายผลความสำเร็จไปสู่ไร่นาเกษตรกร และให้เกษตรกรในพื้นที่ได้เรียนรู้การทำการเกษตรด้านการเพาะเห็ด

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

บ้านเจาะเกาะ หมู่ที่ ๑ ตำบลบุกิต อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

บ้านเจาะเกาะ หมู่ที่ ๑ ตำบลบุกิต อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

- ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ กรมพัฒนาที่ดิน

๕.๒ หน่วยงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส
- สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘ จังหวัดสงขลา

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๕๖,๐๐๐ บาท

๖.๒ งบอื่นๆ (ระบุ)

- กปร.
- มูลนิธิชัยพัฒนา
- อื่น ๆ (ระบุ)

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๑.๑ แปลงต้นแบบ / แปลงสาธิต

ได้ดำเนินงานโครงการฯ โดยการเข้าร่วมดำเนินการวางแผนการผลิตกับเจ้าหน้าที่ประจำฟาร์มฯ และให้การสนับสนุนปัจจัยการผลิต ได้แก่ เมล็ดพันธุ์พืชผัก เมล็ดพันธุ์พืชไร่ ปุ๋ยเคมี และปุ๋ยอินทรีย์ ฯลฯ ให้แก่เกษตรกรผู้ปฏิบัติงานในโครงการฯ ที่เข้ารับการฝึกอบรมฯ จำนวน ๑๐ ราย เพื่อจัดทำเป็นแปลงเรียนรู้การผลิตพืชผัก - พืชไร่ แล้วได้มีการติดตามจัดเก็บข้อมูล ให้คำแนะนำเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง พืชผัก - พืชไร่ที่ปลูก ได้แก่ ข้าวโพดหวาน มะระ ผักบุ้ง ฯลฯ

๗.๑.๒ การฝึกอบรม

ได้ดำเนินงานโครงการฯ โดยการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการปลูกพืชและการเพาะเห็ดแก่เกษตรกรผู้ปฏิบัติงานในโครงการฯ แล้วได้มีจัดฝึกอบรมหลักสูตร “การเพาะเห็ดฟางในตะกร้า” มีการถ่ายทอดความรู้เรื่องการเพาะเห็ดในถุงพลาสติก การปฏิบัติดูแลโรงเรือนเพาะเห็ด และได้มีการติดตาม ให้คำแนะนำ โดยมีเกษตรกรเป้าหมาย จำนวน ๑๐ ราย ในวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๙ ณ งานวิชาการเกษตร ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส รวมทั้งได้มีการติดตามจัดเก็บข้อมูล ให้คำแนะนำ ถ่ายทอดความรู้ เป็นระยะอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ จากการประเมินผลการฝึกอบรมฯ โดยเกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมฯ จำนวน ๑๐ ราย พบว่า เนื้อหาการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการเพาะเห็ดในถุงพลาสติกมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ๓ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๐ ระดับมาก ๗ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๐ เกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมฯ เห็นว่าความเหมาะสมและความสามารถของวิทยากรอยู่ในระดับมากที่สุด ๖ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๖๐ ระดับมาก ๔ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๔๐ เกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมฯ เห็นว่าสื่อที่ใช้ประกอบการบรรยายมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ๓ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๐ ระดับมาก ๗ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๐ เกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมฯ เห็นว่าระยะเวลาที่ใช้ในถ่ายทอดความรู้ฯ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ๔ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๔๐ ระดับมาก ๖ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๖๐ เกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมฯ เห็นว่าสถานที่จัดการถ่ายทอดความรู้ฯ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ๔ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๔๐ ระดับมาก ๖ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๖๐ มีความการจัดเลี้ยงอาหารกลางวัน, อาหารว่างและเครื่องดื่ม มีความเหมาะสมและความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ๖ ราย หรือคิด

เป็นร้อยละ ๖๐ ระดับมาก ๔ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๔๐ เกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมฯ เห็นว่าเอกสารประกอบการถ่ายทอดความรู้ฯ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ๕ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๕๐ ระดับมาก ๕ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๕๐ การติดต่อประสานงานในการถ่ายทอดความรู้ฯ มีความเหมาะสมและความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ๓ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๐ ระดับมาก ๗ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๐ ความคาดหวังเกี่ยวกับประโยชน์ที่จะได้รับก่อนการเข้ารับการถ่ายทอดความรู้ฯ อยู่ในระดับมาก ๑๐ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ และเกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมฯ เห็นว่าได้รับประโยชน์หลังการเข้ารับการถ่ายทอดความรู้ฯ อยู่ในระดับมาก ๑๐ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

๘. ผลสำเร็จ/ ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

- เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ หรือเกษตรกรที่ปฏิบัติงานในโครงการฯ ได้เรียนรู้การทำเกษตรในครัวเรือนอย่างถูกหลักวิชาการ มีอาชีพที่มั่นคง มีรายได้ และมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ หรือเกษตรกรที่ปฏิบัติงานในโครงการฯ มีความรู้และทักษะในการปลูกและการปฏิบัติดูแลรักษาพืชผัก, พืชไร่, ยางพารา, การเพาะเห็ด และการแปรรูป

๙. ปัญหา/ อุปสรรค

- ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้ปฏิบัติงานจากเหตุการณ์ก่อความไม่สงบ
- ขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น โรคพืช, ภูมิวิทยา และปฐพีวิทยา

๑๐. ภาพกิจกรรม

ภาพที่ ๑ การฝึกอบรม